

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Bernardini Scardaeonii Patauini Presbyteri de Castitate Libri Septem

Scardeone, Bernardino

Venetiis, 1542

Deploratio imminentis desolationis, & magni contemptus religionis cap.
xix

urn:nbn:de:hbz:466:1-30433

LIBER QUINTVS 191

Luxuria incubuit, totumque ulciscitur orbem.
Prodiit sanè iuxta propheticum illud, quasi ex adipe ini- ^{Psal. 72}
quitas eorum. Proinde alibi dicitur incrassatus, impin- ^{Deut. 32}
guatus dilectus meus, et recalcitrauit.

Deploratio imminentis desolationis, et magni contem-
ptus religionis. Cap. XIX.

Quid enim iam expectandum? Non ne adhuc in
modico, et breui, (ut Isaias prædixit) Libanus
conuertetur in Chermel, et Chermel in saltum ^{Esa. 29.}
reputabitur? Candor scilicet ecclesiæ qui interpretatur
Libanus immutatus est in molliciem foedam, quod est
interpretatum Chermel. Quid modo sequatur uide.
Chermel in saltum reputabitur. An est cuiquam oculis
tum quanto nunc probro sit uulgo et sacerdotis, et cleri-
ci, et monachi nomen? quantaque cum nausea per ora
quoti die laicorum iactemur. Non secus profecto nunc
appellatio clericalis accipitur, quàm si prædonis, aut si
carii sonaret nomen: aut atrocis cuiuspiam magni flagi-
tii uocabulum, quasi ea appellatione incestum, aut auari-
tiam, aut si quod peius est, obiectent, ac exprobrent toto
ordini religiosorum, nullo habito bonorum discrimine.
Inique sanè ac impie factum: ex improbitate malorum
(quotquot hi fuerint) inuehi tam acerrime in omnes bo-
nos: et quod deterius est, ac multo scelestius, de ipso sa-
cro sancto ordine tam impudenter detrahere, eiq; male
dicere impune. Quidnam attinet professionem, aut stu-
dium quodpiam uituperare propter quorundam uitia
in quibus uersantur, qui eadem professione, studioque
consentunt? Iniquum sanè et perperam, ex improborum
moribus, sanctitarem totius ordinis, ac sacratissimæ pro-
fessionis uotum esse contemptui. Neque enim si Iudas
proditor fuit, professio est ex eo apostolica ullo iure im-
probanda, sed illius duntaxat iniquitas, atque impietas,

DE MALE PROFITEN. RELIGIO.

qui peccauit tradendo Christum Iudæis. Quid si quis
medicus interdum præuaticatus pro remediis uenena
propinet: nūquid protinus medicina damnabitur? Ne
quaquam profecto: sed ille magis qui peruerse artis offi
cio sit abusus. Sic pari quoque ratione, si uiderit quis sacer
dotem, seu monachum cōmittere aliquid calumnia, &
probro dignum siue supplicio etiam graui plebendum,
non est quod statim calumniat propterea sacerdotium, aut
monachale institutum, quod est sanctum: sed eum tan
tūmodo, qui deliquit quia iniquus est. Qua propter
cui recte, pieque uiuendi cura est nequaquam se his laque
is capi permittat: ut ex eo quod male uiuatur a plerisque non
stri ordinis uelit impie cum nefaria hereticorum factione
aduersus uniuersam Christi ecclesiam coniurare. Quis
potius rectum & sanctum ecclesie catholice & apostoli
ce dogma secutus, malis tantum operibus inlacet,
& doctrinae sacrae, et orthodoxe ecclesie placitis firmus
fixusque adhæreat, iuxta doctrinam redemptoris nostri
dicentis. Super catedram Moysi sederunt scribae, &
pharisæi, omnia quæ uobis dicunt, audite, et facite: iuxta
autem illorum opera nolite facere: dicunt quidem, et non
faciunt. Non est ergo quod rumpamur, et murmuremus,
propter culpabilem uitam ministrorum Dei, nisi uidea
mus in his doctrinae falsitatem, et dogma ab ecclesia
alienū. In operibus quidem nullus nobis necessario im
ponitur imitandus, nisi solus Iesus. De cæteris scriptum
est, Omnis homo mendax. Illud est enim exemplar cet
tum, et solidum cunctis propositum, quod tuto, et sine
ulla prorsus erroris suspicionem sequamur. Vnde domi
nus ipse. Quemadmodum ego feci, ita et uos facite.
Quid enim attinet queri, quod quis male uiuat modo be
ne doceat: quum doctrinam magistrorum dominus be
cat considerandam potius esse quam uitam. Verum
amen o quam doleo, quod non sint hoc loco tam excu
sandi turpes, ac perditii mores clericorum nostri aui, &

Mat. 23.

Psal. 115.

Ioan. 13.

damnandi: quodq; tanta sit syncære probitatis inopia
 abunde pius censerî possit, qui nihil agat impie: et ius
 stus satis qui nihil agat iniquè quàm non sit amplius qui con
 sequatur sublimiora illa prænomina sanctitatis, quæ an
 tiquis patribus iure meritoq; suæ sibi peperere uirtutes.
 Quis nam unquam peius audiuit: quàm noster nunc cle
 ricalis status, qui modo viget: quiq; una omnium uo
 ce uitupatur, neq; a quoquam defenditur quicq; ab om
 nibus damnatur, et accusatur, et a nullo indicatur: qui
 ue inuisus, aut potius odiosus fere omnibus et à cun
 ctis expetitur: Flagrant quidem nunc ubiq; delicta, nec
 est qui extinguat: pa'sim noxia peccatorum pestis dif
 funditur, nec est, qui medeatur. Porro quis illic rerum pu
 dor: quæ ue aut corporis, aut mentis integritas esse pos
 test, ubi abundant, qui delinquant, desunt, qui corrigât,
 nec reperiantur, qui condemnent: Cessere iura, legesq;
 peccatis: cœpitq; iam improbis uideri licitum, quod im
 pune, publice, palamq; peccatur. Scortandi iam nulla
 dissimulatio, quasi ille, qui hoc facere nolit, desipiat.
 O summum et immortalem Deum quale decus, quan
 tus honor, quantaq; auctoritas ob reproborum cul
 pam à bonis et à catholica iam recessit ecclesia, atq; in
 dies recedit. Heu qui contemptus iam cœpit, quæ ca
 lamitas instat, quæ strages, quod exitium. Nutat pro
 fecto nutat ecclesiæ sanctæ columen et corrosis prope
 modum fundamentis pronum ad casum, instar parietis
 inclinati et maceræ depulsæ labat. Parum iam parum
 syncæri usquam est, atq; si dicere licet, nihil firmi. Disper
 si sunt. (ut ait eremita, ppheta) lapides sanctuarii in capl
 te omniū platearū. Adest sane tēpus qd nobis euāge
 lii sermo denūciat: dicēs. Ecce iam securis posita ē ad ra
 dicē arboris: et merito qm̄ (ut in eodē legitur euāgelio)
 Omnis arbor quę nō facit bonū fructū excidet, et in ignē
 mittet. Et, n. adducta ē. R. p. christiana in maximū pristina
 existimationis p̄dendo discriminē p̄ impietate multorū.

Thren. 4.

Luc. 3.

DE MALE PROFITEN, RELIGIO,

Quis nam adeo cæcus est, ut non uideat quomodo pro ueteri pietate, ac sanctimonia orthodoxæ religionis christianæ, omne iam impietatis genus successerit: Retrorsum sanè cesit probitas, atque in incertum cancri in morem uerso retro capite obambulat. Obscuratum est aurum, et in scoriam conuersum est argentum. Quæ uero pro his tantis malis sit ultio secutura: equidem uereor omninari: proinde faciam Timanthis egregii illius philosophi exemplo, qui quod satis exprimere penniculo non ualebat, aliquo tunc colorum uelamine contegebat: ita ego quæ nec commode, nec decenter explicare oratione possum silentii uelamento cooperiam: ut qui legant, et ipsi ariolentur quid hic esset dicendum. Non est sanè dubium, hæc sic diutius persistere non posse. Faxit Deus ut falso uaticiner: et hæc omina meliores habeant exitus, quàm speramus. Sed (ut arbitror) tanta est grauitas peccatorum, ut iuxta Ieremiæ uaticinium non possit hoc dominus ultra portare.

Iere. 44

In nefandam licentiam quorundam clericorum non agnoscentium peccatum suum. Cap. XX.

Hoc sanè in loco inuita & dolens nostra uersatur oratio, ut inde tamen expedire sese nescit, arctissimis charitatis nexibus alligata. Vereri equidem incipio, ne is sermo duriusculus cuiquam esse uideatur, quàm uel modestia uel mediocritas nostra patiatur. Haud enim ignoro quantopere admonitio ueritatis ostendere soleat aures multorum iam desuetas assentatorum uitio audire uerum, et salutare uoces bene admonentium consultorum. Nam si quando antea, in hac præfatum ætate apparet uerissimum esse illud celebre comiti poetæ dictum. Obsequium amicos, ueritas odium parit. Amara profecto est ueritas, et quisquis sibi conscius est,